

ROK II.

Nr.

13.

DWU
TYGODNIK
ILUSTROWANY

START

POD WŁOCIONY

WYCH: FIZ:
KOB: SPORTO
HYGIENIE M

*KOBIELSKA (Polonia-Warszawa)
najlepsza nasza po Konopackiej miotaczka
dyskiem.*

**Pierwszy zeszyt
lipcowy.**

**Cena egz.
50 groszy.**

Niema przeszkód dla automobilistów.

UMIAR W ZAWODACH

Kiedy przed laty trzydziestu paru twórca nowoczesnych igrzysk olimpijskich, Piotr de Coubertin, przemawiał po raz pierwszy za wskrzeszeniem wspaniałej instytucji starożytnych Greków, zwrócił się do zgromadzonych w następujących słowach:

„Jeśli tłum widzów oklaskiwać was będzie, młodzi zawodnicy sportowi, stanie się to wbrew mojej woli i moim zamiarom. Nigdy nie godziłbym się, aby wasze walki o doskonałość zamieniły się w widowiska publiczne. Fakt ten oddałby wam bowiem złą przysługę. Troska o teatralną, widowiskową stronę zawodów sportowych przeciwstawiać się będzie istotnym wymogom sportu. Straciecie z oczu prawdziwy, głęboki cel sportu, a zwycięzcy zawodów uważać się będą za półbogów“.

Życie poszło inną nieco drogą. Idea olimpizmu, co czteroletnie igrzyska olimpijskie, rozpętały w najwyższym stopniu pogoń za rekordami. Chwilami wydaje się, że sport przestaje służyć idei odrodzenia fizycznego ludzkości, zaprzęga się natomiast do służby idei rekordów, doskonalenia i wywyższania jednostek. We wszystkich krajach widzimy przecież nadmiar zawodów sportowych, acz zarazem wszędzie niemal odzywiają się nieśmiato głosy za ich unormowaniem.

Pod wpływem zjawisk aktualnego życia sportowego Coubertin pisze swoje uwagi. Powiada: „Młodzież wciągnięta jest w wir nieustających zawodów. Zbyt wielka liczba ich powoduje zmęczenie ciała i umysłu. I oto, miast stać się przeciwwagą pracy umysłowej — sport wyrasta do wielkości głównego czynnika pracy codziennej nawet dla młodocianych. Nauka w szkołach prowadzona jest przez młodzież w pośpiechu i powierzchownie, podsycana próżną ambicją zdobycia dyplomu. Sport staje się pracą główną, nauka — dodatkową“.

„Zawody sportowe praktykowane od wczesnej młodości wywierają zły wpływ na młodzież. Wywołują w niej chorobliwie wygórowaną ambicję własną, żądze reklamy i nawet... chęć wyciągania zysków materialnych ze sportu. Zbyt mało myślimy o środkach zapobiegających temu smutnemu stanowi rzeczy.“

„Koncepcja olimpizmu, będąca motorem pracy sportowej w dobie dzisiejszej, w zasadzie opiera się

na kulcie narodowego wysiłku, skierowanego ku zdobywaniu światowych rekordów. Idea rekordów rozrasta się nadmiernie, ogarniając zaledwie nieliczne jednostki specjalnie uzdolnione. Całe rzesze natomiast młodych ludzi, nie mogąc aspirować w tym kierunku dla braku specjalnych uzdolnień, powoli zrażają się do sportu. Oczywiście, utopją byłoby chcieć zerwać z koncepcją zawodów sportowych i przeciwstawiać się idei rekordów. Trzeba jednak i należy wprowadzić w tej dziedzinie nieodzowny umiar. Trzeba i należy obok rekordu absolutnego wprowadzić koncepcję rekordów względnych, to znaczy — maksymalnego wysiłku w stosunku do danych fizycznych i fizjologicznych poszczególnych jednostek“.

„Wprowadzeniem tych metod ulepszających sport zająć się winna skwapliwie współczesna pedagogika sportowa. Sport stać się musi czynnikiem wychowawczym w szerokim tych słów rozumieniu“.

Przytoczonym powyżej rozważaniom Coubertin'a na temat sportu trudno odmówić racji. Przytoczyliśmy je w celu poinformowania szerokich sfer czytelników naszych, specjalnie zaś sfer nauczycielskich, o prądach, jakie nurtują wśród tych, którzy są poniekąd zarazem twórcami i strażnikami idei sportów, jako międzynarodowej instytucji wychowania społecznego i indywidualnego. Są one — jak sami możemy to łatwo skonstatować — arcyaktualne i w naszych stosunkach. Że sprawa ta była już poruszana w naszych sferach nauczycielskich — dowodem fakt zakazu startowania młodzieży szkolnej w zawodach pozaszkolnych. Czy środek ten jest istotnym i jedynym sposobem ułożenia sportu w szkole we właściwe mu łożysko — inna to sprawa, której narazie poruszać nie chcemy. — Jest to wszakże świadectwem, że i nasze sfery zainteresowane sprawą tej poświęcają nieco uwagi i że kwestja sportu zawodniczego dla młodzieży szkolnej znajduje się i u nas w stadium rozwoju i dyskusji.

Sport w chwili obecnej przeżywa na całym świecie swój złoty okres rozkwitu. Budzi powszechny entuzjazm i rozporządza olbrzymią skalą środków dynamicznych, powodujących wysokie napięcie zainteresowań ze strony wszystkich warstw społecz-

nych. Dzięki tym właśnie zaletom spełnić może ob-
brzymie zadanie wychowawczo-społeczne. Ale zara-
zem właśnie dlatego, że budzi w ludziach wielkie na-
miętności, że wyzywa do walki maksimum ambicji,
łatwo ulec może spaczeniu, zdegenerować się i przejść

do okresu upadku, jak to już raz miało miejsce w sta-
rożytnej Helladzie, w okresie jej dekadentyzmu.

Słowa powyższe piszemy z myślą, że wycho-
wawcy fizyczni, kierujący sportami młodzieży szkol-
nej, zechcą je wziąć pod uwagę i rozważyć.

ĆWICZENIA CIELESNE W CZASIE WAKACYJ

Mamy już koniec roku szkolnego, a z nim koniec
pracy nauczycieli ćwiczeń cielesnych. Jeszcze tylko
uroczystość dnia sportowego w szkole, ostatnie roz-
grywki w grach sportowych i uciehną na długie dwa
miesiące boiska szkolne. Nie wszyscy jednak kierowni-
cy ćwiczeń cielesnych są w tych szczęśliwych warun-
kach, że mogą myśleć o odpoczynku. Jedni należą do
kategorji tych, którzy czują konieczność uzupełnienia
wiedzy, a więc wyjeżdżają na wakacyjne kursy kilko-
tygodniowe; inni muszą latem pomyśleć o pracy za-
robkowej i w tym celu starają się o rozliczne posady
w obozach, na kolonjach letnich i t. d. Zarobkowanie
w lecie jest jednak u nas dość utrudnione, gdyż aczkol-
wiek pracy jest aż nadto dużo, niema w tym kierunku
żadnej organizacji.

Mam w tej chwili na myśli wszystkie nasze letni-
ska, miejscowości kuracyjne i kąpieliska nadmorskie.
Zaledwie kilka środowisk, które gromadzą setki kurac-
juszów dorosłych, a więcej jeszcze dziatwy, zdobyło się
na zorganizowanie ćwiczeń cielesnych na świeżem po-
wietrzu. To co wszędzie na zachodzie jest znaną, stara
i zwykłą rzeczą, u nas wymaga specjalnej agitacji
i zwracania uwagi na konieczność zaopiekowania się
w czasie lata dziatwą i młodzieżą, oraz dostarczenia lu-
dziom dorosłym, którzy w wirze zajęć zimowych nie
mają czasu na kształcenie cielesne, jak najwięcej moż-
liwości ruchu, powietrza i słońca.

Do jakiego stopnia użytkować można tereny let-
nisk dla ćwiczeń cielesnych dowodem służyć może prze-
dewszystkiem Kossów w Małopolsee Wschodniej, gdzie
od szeregu lat, jeszcze przedwojennych, dr. Tarnawski,
zwolennik przyrodolecznictwa, prowadził sam ćwicze-
nia gimnastyczne, a obecnie wyręcza się dobrze przy-
gotowanymi kierownikami. Codzienne ćwiczenia gimna-
styczne, które są tam obowiązkowe dla wszystkich pac-
jentów zakładu, odbywają się na odkrytej przestrzeni,
w strojach możliwie zredukowanych. Drugą miejsce-
wością, która w szerokim zakresie uwzględnia ćwicze-
nia ruchowe, są Druskienniki nad Niemnem. Inicjatywę
i szczerze oddaną pracę kładzie tam dr. Lewicka
która za podstawę leczenia wszelkich niedomagań prze-
mienian materji uznała ruch. Jak pożyteczny okazał
się jej projekt świadczy wymownie rozwój wszelkich
ćwiczeń cielesnych zarówno na kąpielach powietrzno-
słonecznych, jak i poza kąpielami na boiskach dru-
skiennickich. W roku bieżącym w Druskiennikach
znajda prace dwaj instruktorzy męscy oraz kierownicz-
ka ćwiczeń żeńskich i dziecięcych. W innych jednak
miejscowościach sprawa ćwiczeń leży w zapomnieniu.
Zanominamy, że najodpowiedniejsza porą do wykorzy-
stania wpływów ćwiczeń ruchowych na rozwój mło-
dzieży i dziatwy są właśnie miesiące letnie, kiedy mło-
dzież wolna jest od ujemnych wpływów szkolnego ży-
cia i pracy. Wypoczęta i na powietrzu młodzież naj-
szybciej rozwija się i łatwo asymiluje dary przyrody.
Przy umiejętnie prowadzonych ćwiczeniach i systema-
tycznych grach, jak łatwo latem poprawić można za-
niedbana postawę pleców, rozwinąć klatkę piersiową,
wzmocnić serce i płuca, udoskonalić muskulaturę, po-
zbawiając niepotrzebnych często nawarstwień tłuszczu,
który tamnie sprawność włókien mięśniowych (otłuszc-
zone dzieci).

Dużą rolę odegrać mogą w tych sprawach kierow-
nicv ćwiczeń cielesnych. Powinni oni wystąpić z ini-
cjatywą i udać się do zarządów poszczególnych zdro-

jo-wisk, letnisk i miejscowości nadmorskich z propo-
zycją całkiem konkretną i zdecydowaną. Każda miejsce-
wość, chcąca dziś stworzyć kulturalne i zdrowotne wa-
runki swym młodym i dorosłym kuracjuszom, bądź
letnikom, musi wyasygnować znikomą zaledwie sumę
na uporządkowanie specjalnego boiska, oparkanione-
go — dla zupełnej swobody ćwiczących i możności ko-
rzystania z kąpeli słonecznych; boisko takie zaopa-
trzyć w niezbędne przyrządy do gimnastyki t. j. dra-
binki, tramy, kraty, ławki i skocznie. Prócz tego na
boiskach odkrytych w parku, pobudować place do gry
w piłkę siatkową, koszykową lub ręczną oraz place
do tenisa, co zresztą jest dość rozpowszechnione. Nie
wolno też zapominać o organizacji ćwiczeń i gier dla
małej dziatwy, która powinna latem mieć te zajęcia
codziennie.

Pomocą przy takiej organizacji powinni być le-
karze miejscowi, którzy wprost domagać się winni in-
struktorów (rek) gimnastyki i gier dla tych pacjen-
tów, którym ruch przy kuracji jest wskazany, a sądzę,
że takich jest wszędzie bardzo dużo. Któż z nas nie ob-
serwował jak monotennie wloką swój żywot rozliczni
kuracjusze z pośród młodych i starszych. Jak korzyst-
nie mogliby spędzić niejedną godzinę w ruchu i słoń-
cu, gdyby wszędzie znajdowały się po temu odpowied-
nie warunki.

Konkretyzując wszystko, co poruszyłam wyżej,
zwracam się z gorącym apelem, przedewszystkiem do
instruktorów i instruktorek ćwiczeń cielesnych, na-
stępnie do lekarzek i lekarzy, którzy bądź ordynując
w zdrojowiskach letnich, bądź przez przychylną dla
sprawy opinię, mogą ją poprzeć i w czyn wprowadzić;
apeluję wreszcie do zarządów poszczególnych zdrojo-
wisk i letnisk, aby zechciały również wziąć do serca
dobro kuracjuszów i przyszyły z pomocą w dokonywa-
niu niezbędnych inwestycyji gimnastyczno-sportowych.

Nie odkładając sprawy na dalsze lata, niechaj
w tym roku jeszcze znajdą się jednostki, które zorga-
nizują ośrodki ćwiczeń cielesnych w letniskach w no-
bliżu Warszawy jak: Konstancin, Skolimów, Urle, Mi-
lanówek i t. p., na wybrzeżu Bałtyckiem, gdzie są tak
znakomite warunki dla sportów i nauki pływania, bar-
dzo u nas zaniedbanej, wreszcie we wszystkich uczęsz-
czanych miejscowościach leczniczych. H. Olszevska.

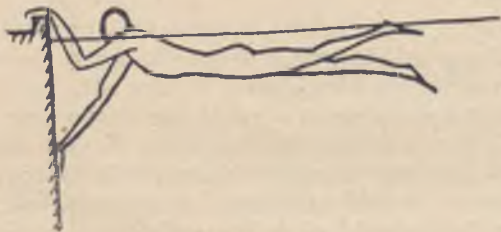

Z gimnastyki Agnety Bertram.

NAUKA PŁYWANIA ELEMENTARNEGO I SPORTOWEGO METODĄ L. B. DE HANDLEYA

(dokończenie artykułu z Nr. 7 „Startu“).

Naukę pływania elementarnego crawllem, metoda de Handleya, prowadzić można wygodnie wtedy tylko, gdy ma się do dyspozycji płytki basen. W braku regularnego basenu wyzyskiwać można dno naturalne, pod warunkiem, by uczeń miał możliwość ćwiczenia na wodzie, sięgającej mu do pasa, i by mógł odbijać się od ściany pionowej, wzgl. od innego przedmiotu, stojącego pionowo w wodzie. W braku wody płytkiej można ćwiczyć ruchy nóg, trzymając się rękami brzegów basenu, bądź opierając się na piłce, ruchy rąk zaś wykonywać wisząc na pasie. W taki sposób jednak może tylko uczyć się crawla osoba, umiejąca już utrzymywać się na wodzie. Osoba nie umiejąca pływać, musi mieć wodę płytką, aby mieć możliwość zupełnie samodzielnie rzucać się na powierzchnię i raz po raz próbować utrzymywać się na wodzie przy pomocy ruchów crawlowych.

„Battement“.

Ruchy nóg.

Uczeń staje na dnie w wodzie, sięgającej mu do pasa, plecami przy ścianie. Jedną nogę na wysokości kolana opiera o ścianę. Pochyla się naprzód, tak by brodę zanurzyć w wodzie, wyciąga ręce złączone przed siebie, zwrócone dłońmi ku dołowi. Robi głęboki wdech i wstrzymuje powietrze w płucach. Następnie, zanurzając twarz w wodzie, odbija się bardzo silnie nogą od ściany i wyciąga się swobodnie na powierzchnię wody.

Skutkiem szybkości uzyskanej z odbicia, nawet uczeń, którego ciało z natury z trudem utrzymuje się na wodzie, posuwać się będzie po jej powierzchni, dopóki nie straci uzyskanej z odbicia szybkości. Jest to t. zw. szybowanie po wodzie (**flottement**). Gdy uczeń stracił szybkość, opiera się jedną nogą o dno, jednocześnie naciskając rękami wodę, by unieść tułów ku górze. Ćwiczenie to wykonywa uczeń wielokrotnie.

Rezultatem jest wyrobienie w sobie przekonania, że utrzymanie się na wodzie wtedy, gdy ma się pewną szybkość, nie nastęrcza żadnych trudności, dodaje to uczniowi znacznej pewności siebie i przyucza go do nabierania odrazu właściwej, naturalnej pozycji na wodzie, gdy tymczasem pływak uczony „na wędce“ i stale podtrzymywany przez siłę zewnętrzną, przyzwyczajają się do przybierania na wodzie wszelkich pozycji, z wyjątkiem pozycji właściwej.

Gdy uczeń opanuje szybowanie, rozpoczyna się praca nóg. Ma to miejsce na pierwszej lekcji. Uczeń ma nogi trzymać zupełnie wyprostowane, ze stopami wyciągniętymi, ale całkowicie rozprężone. Stopy winny być lekko skrócone do wewnątrz. Nogami uderza się zgóry na dół dość szybko, ale zupełnie miękko, wykonując odchylenia maximum 20 cm. Ruch ten musi być wykonywany swobodnie, bez ekspensowania zbytnej energii. Nogi nie powinny wychodzić z wody. Mają one być wyprostowane, ale nie sztywne, to też w czasie uderzeń konieczna jest pewna gra w kolanach i kostkach.

Następnie uczeń z kolei odbija się od ściany, i z chwilą rozpoczęcia szybowania wprawia nogi w po-

wyższy ruch crawlowy. Posuwa się tak naprzód dopóty, dopóki nie zabraknie mu powietrza w płucach, potem ćwiczenie ponawia. Ćwiczenie to należy uważać za opanowane, gdy uczeń po odbiciu może przepłynąć tak 6 do 7 metrów.

Ruchy rąk.

Przechodzi się teraz z kolei do ćwiczeń ruchów rąk. Uczeń staje na dnie w rozkroku w wodzie do pasa, wysuwając nogę prawą do przodu, pochyla tułów naprzód, tak by zanurzać brodę, wyciąga rękę prawą naprzód, lewą do tyłu, dłońmi dotykając powierzchni. Głowę i ramiona zwraca w lewo. Teraz, nie ruszając głową ani ramionami, zatacza ręką prawą półkole wdół i ku tyłowi aż do uda, lewą zaś półkole wprzód ku górze, przenosząc ją znacznie ponad linją ramion.

Po zmechanizowaniu tego ruchu rękami wyciągniętymi, postępuje krok naprzód lewą nogą, skręca głowę i ramiona w prawo i rozpoczyna taki sam ruch rękami, oczywiście, wysyłając rękę prawą wprzód, lewą zaś wtył.

Ten wiatrakowy ruch, po kilku próbach staje się nieprzerwanym i ciągłym i ćwiczyć go należy dopóty, dopóki uczeń nie będzie umiał wykonywać go w zupełnej niezależności od tułowia, utrzymując głowę nieruchomą, skierowaną w prawo podczas przerzucania wprzód prawej ręki i naodwrot.

Po zmechanizowaniu tego ruchu, uczeń zaczyna ćwiczyć go w czasie szybowania. Po odbiciu wprawia w ruch nogi (jak powyżej), po chwili zapomina o ruchu nóg i koncentruje całą swą uwagę na rękach, naciskając wdół i wtył prawą rękę, prowadząc ją pod tułowiem. Gdy ręka dochodzi do powierzchni, przewraca nieco ciało na lewy bok i rozpoczyna ciągnięcie lewą ręką. Po chwili przechyla się na prawo, zanurzając znów rękę prawą.

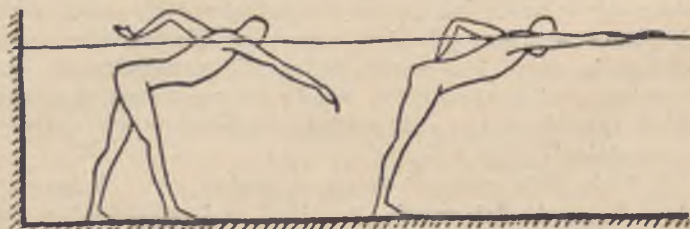
Ćwiczenia te powtarza się wielokrotnie, starając się przechylać z boku na bok. Ruch rąk pod wodą ma być energiczny, nad wodą zupełnie miękki i rozprężony.

Według de Handleya przeciętnemu uczniowi zazwyczaj starcza kilku minut na skoordynowanie ruchów rąk z ruchami nóg, o ile był on od początku odpowiednio uczony — musimy dodać.

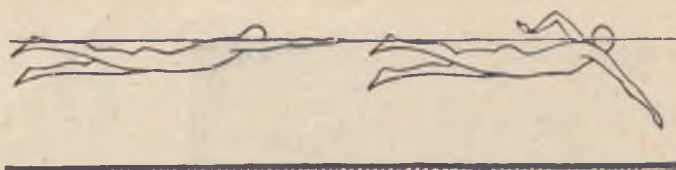
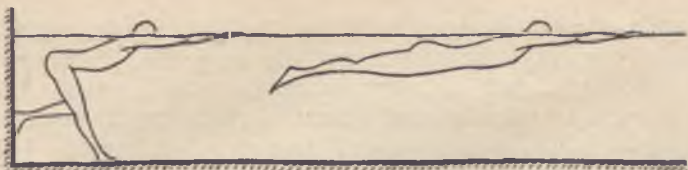
Oddech.

Mało ludzi jest zdolnych oddychać jednakowo dobrze na obie strony. Większość ma swoją stronę uprzywilejowaną, i tylko z tej strony umie dobrze i prawidłowo chwytać powietrze. Ta strona zaznacza się już podczas opanowywania przez ucznia ruchów nóg. Wówczas bowiem, jeżeli z jednej strony ruchy nóg są silniejsze, uczeń z natury rzeczy będzie miał tendencję na tę stronę zwracać się po oddech.

Dobrze jest zaczynać ćwiczenia oddechowe na samym początku nauki pływania, stając na płytkim basenie, nachylając się i zanurzając twarz. Należy wtedy

Ćwiczenia ruchu rąk na płytkim basenie.

1) Szybowanie. 2) Ćwiczenia ruchów nóg, przy szybowaniu włączenie rąk.

wydechać powietrze pod wodą ustami wzgl. nosem, i następnie powoli skręcać głowę na bok by chwycić powietrze.

Po skoordynowaniu ruchów, uczeń odbija się od brzegu, wprawia w ruch nogi, zaczyna następnie pracę rąk od tej ręki, z której strony ma zamiar oddychać.

Zdaniem de Handleya przeciętny uczeń po dwóch lekcjach półgodzinnych prowadzonych tą metodą, powinien już pływać.

Po opanowaniu tej umiejętności elementarnej, przychodzi kolej na wygładzanie stylu. Zaczyna się od tego, że przestaje się przechylać ciało (rulować) na ten

bok, z którego się nie oddycha, następnie zaczyna się zginać ręce przy przenoszeniu ich wprzód i t. d.

Nigdy nie należy wysilać się, by narzucać uczniowi pewne określone tempo nóg, czy to więc crawla cztero, ośmio, czy sześciouderzeniowego, nie należy też narzucać ruchów nóg zupełnie symetrycznych, lub niesymetrycznych. Jeżeli uczeń prawidłowo opanuje najprzód ruchy nóg, a potem dopiero włączać będzie ręce—niewątpliwie opanuje rytm nóg właściwy zupełnie bezwiednie, przyjmie ten styl, który będzie dla niego najnaturalniejszy i temsamem najbardziej odpowiedni.

T. Semudeni.

SPORT JAKO CZYNNIK WYCHOWAWCZY

Wielkie zagadnienie wytworzenia nowego, lepszego typu człowieka, jest wciąż aktualne i wciąż jest największą troską każdego, świadomego swych zadań społeczeństwa. W naszych zaś warunkach winno specjalną budzić czujność pedagogów, zwłaszcza przy doborze środków i wartościowaniu czynników wychowawczych.

Z pośród tych czynników jednym z najbardziej wartościowych jest sport, który w ostatnich czasach zaczyna zdobywać sobie należne mu stanowisko i wysuwać się na czoło zagadnień wychowania społecznego i narodowego. Zastanówmy się więc nad wartością i znaczeniem sportu z punktu widzenia fizjologicznego, psychologicznego i społecznego.

Jeżeli chodzi o wpływ fizjologiczny, to dość powiedzieć, że sport, stwarzając niezbędny dla organizmu ruch, czyni zadość elementarnej jego potrzebie biologicznej, ale zarazem wprowadza harmonję w układ mięśniowy i nerwowy oraz równowagę pomiędzy pracą umysłową i fizyczną, przyczem wyrabia siłę mięśni, sprawność ich, zręczność i szybkość ruchów, zwiększa wytrzymałość, odporność i sprawność organów wewnętrznych, uczy szybkiej orientacji, zmusza do życia higienicznego, rozwija piękno ciała.

Wpływ sportu na kształtowanie charakteru jest również ogromny. Podnosząc tętno życia w całej jego rozciągłości, sport sprowadza niezmiernie korzystny stan poczucia zdrowia i sił własnych. Stan taki napędza duszę świeżością i wesołym nastrojem i umożliwia ożywioną działalność mechaniczną i psychiczną, wytwarza pewność siebie, odwagę i siłę woli.

Walka sportowa, pokonywanie w grach sportowych licznych przeszkód i trudności, wszystko to hartuje charakter człowieka, rozwija śmiałość, daje pewność zwycięstwa i ufność we własne siły, a potrzeba szybkiego orientowania się i czynu we właściwej chwili wyrabia stanowczość i kształci zdolności umysłowe i tworzy w zakresie działania.

Ze stanowiska społecznych ideałów życia sport, przyczyniając się do przygotowania zdrowych i silnych organizmów o dużej sprawności cielesnej i równowadze duchowej, już przez to samo pierwszorzędą odgrywa rolę w wychowaniu. A przecież sport posiada jeszcze dużo innych walorów społecznych. Jednostki, należące do takiej zbiorowości, przez współpracę na gruncie zabiegów sportowych rozwijają w sobie i utrwalają wiele cennych cech społecznych jako to: pracowitość, wytrzymałość w walce z trudnościami, poczucie prawa i karność, umiejętność wyboru pracy, zrozumienie potrzeby ulep-

szuć, poczucie odpowiedzialności za swoje czyny, uczciwość, wreszcie stanowczość i solidarność.

Zważywszy na wszystkie wyżej wymienione korzyści, jakie osiągnąć można przez odpowiednie z ćwiczeniami gimnastycznymi połączone uprawianie sportów, musimy sport uznać za jeden z najważniejszych czynników wychowawczych i wszelkich dołożyć wysiłków, aby zapewnić mu należyty rozwój. W programach szkolnych winien sport znaleźć miejsce narówni z innymi przedmiotami. Dotychczas, niestety, pod względem wychowania sportowego u nas są jeszcze duże braki, zwłaszcza w szkołach żeńskich. Przewszystkiem upośledzone są pod tym względem szkoły żeńskie zawodowe, gdzie lekcje wraz z pracą warsztatową trwają po 8 godzin dziennie, a na wychowanie fizyczne przeznaczają się zaledwie 1 godzinę tygodniowo w klasie, sporty zaś nieuprawiane są prawie zupełnie.

J. Ubysz.

Gladitsch (Niemcy) w skoku wdal.

*Miss Amelia Earhart
po wylądowaniu w Londynie.*

Konopacka ma nową rywalkę w rzucie dyskiem. Jest nią Szwedka Swedborg, która na treningu osiągnęła ostatnio wynik 39 mtr. 54 cm.

Liczba uprawianych sportów rstawicznie zwiększa się. Pomysłowość ludzka wysiła się w kierunku stworzenia nowych form ruchu sportowego.

Według wiadomości uzyskanych ostatnio z Anglii — dość dużym powodzeniem cieszy się nowowpro-

wadzona odmiana gry w golfa. Do gry tej używa się kijów i piłek używanych zwykle w golfie. Zadaniem zawodniczek jest przez uderzenie piłki trafić nią w specjalnie zbudowaną ścianę, określonych rozmiarów, na której oznaczone są pola, w które należy trafić. Za trafne uderzenie liczy się odpowiednią liczbę punktów, przytem na ścianie oznaczone są miejsca trudniejsze i łatwiejsze, punktowane różną ilością punktów.

Gra ta, dostępna w równym stopniu dla osób różnego wieku, wydaje się mieć zapewnione powodzenie.

Pierwsza kobieta przeleciała Atlantyk...

Rok temu Amerykanka Ruth Elder z pilotem Haldemannem, wystartowawszy z New-Yorku, lądować musiała z racji defektu motoru na wyspach Azorskich, niedaleko od upragnionych brzegów Europy.

W roku bieżącym rodaczka jej, miss Amelia Earhart, dokonała lotu szczęśliwszego.

Przed paroma tygodniami pilotka miss Earhart z pilotem Stultzem wystartowała z Ameryki na aparacie Friendship („przyjaźń“). Jest to aparat trzymotorowy, Fokker, tego samego typu, na którym w roku ukłegłym przeleciał Atlantyk kpt. Byrd. Lot transatlantycki dokonany został w 23 godziny, w czasie których szczęśliwie przebyto 3.200 kilometrów, pomimo niepomysłnych warunków meteorologicznych. Zwycięska para pilotów wylądowała w Anglii.

Miss Earhart, bogata Amerykanka przeleciała Atlantyk na własnym aparacie. W innych warunkach lot nie byłby zresztą możliwy.

Pierwszą bohaterkę Atlantyku dla wielkiego jej podobieństwa zewnętrznego do Lindberga nazywają w Ameryce „miss Lindy“, co stanowi zdrobniałe nazwisko asa lotnictwa światowego.

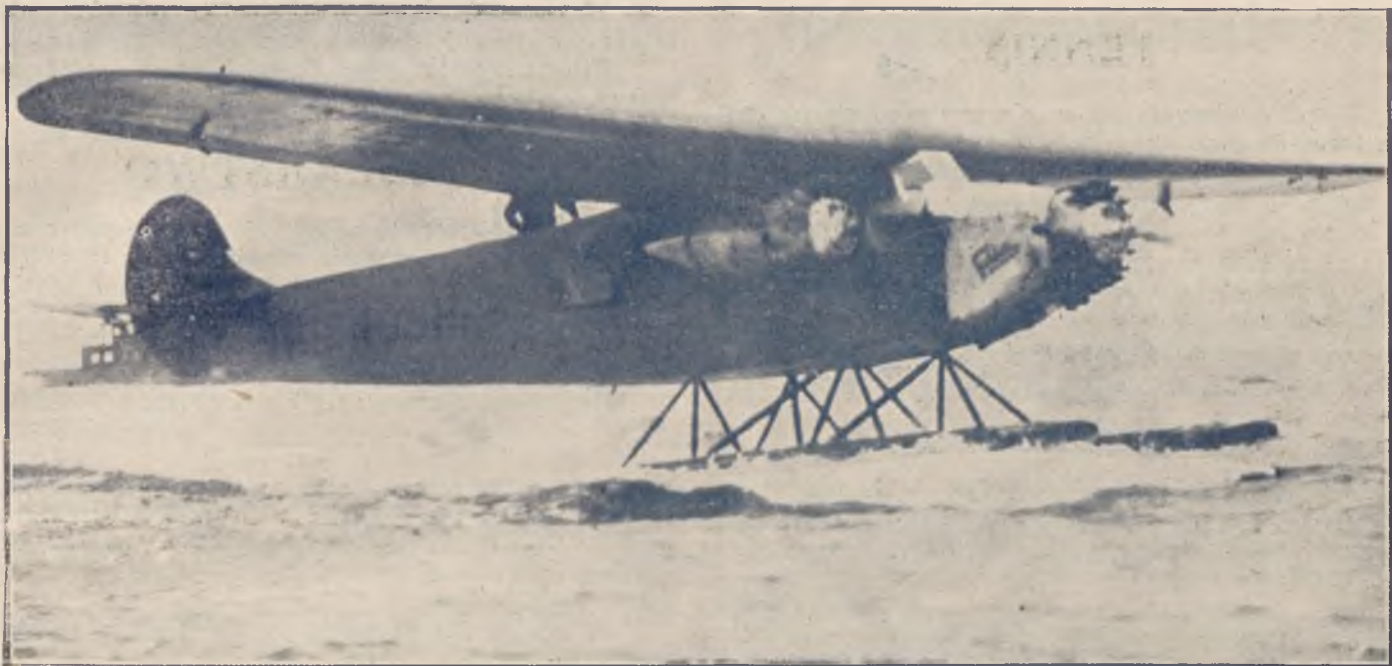
Szczegół ciekawy i niepozbywany pewnego smaku sensacji: miss Earhart przedsięwzięła swój lot transatlantycki dla złożenia wizyty swemu narzeczonemu, który właśnie bawił w Londynie...

Helena Wills, spadkobierczyni wielkiej, światowej sławy i niezapomnianych triumfów największej tenisistki świata, Zuzanny Lenglen, nie dorównywa wielkiej popularności, jaką cieszyła się genialna Francuska. Dlaczego? Odpowiedź jest dość łatwa: Helena Wills posiada wprawdzie niezaprzeczoną wyższość nad wszystkimi tenisistkami świata, podobnie jak wielka jej poprzedniczka, lecz... Lenglen błyszczała poza tem

H A L L O !

Nowa odmiana gry w golfa, uprawiana z zapalem w Anglii.

Aparat, na którym miss Earhart przeleciała Atlantyki.

na korcie tenisowym niezwykłą gracją i niezrównanym czarem francuskiego wdzięku, na którym zbywa Amerykance.

Miss Poker-Face, jak nazywają Amerykanie Helenę Wills, imponuje spokojem. Podobno nawet najregularniejszy i najbardziej opanowany w świecie tenisista, René Lacoste nie wytrzymuje z nią porównania jeżeli chodzi o zachowanie spokoju, chłodnej krwi i niezdradzenie niczem przeżywanego niepokoju. Ma uderzenia niezwykle silne, prawie męskie; technikę niezwykle precyzyjną, taktykę mądrą i przemyślaną. Gra „z głową”. Równie pewna w grze z głębi kortu, jak w wolejach pośrodku, jak wreszcie przy siatce. Panuje nad sytuacją i nad samą sobą. Wydaje się być nieczułą na oklaski publiczności, na zdobywane triumfy. Obchodzi ją wyłącznie sportowa strona gry w tenisie.

Helena Wills jest dziś w każdym razie jednym z najładniejszych typów sportowych nam współczesnych.

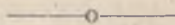
W dniu 8 b. m. odbyć się ma na torze automobilowym w Monthléry pod Paryżem wielki „dzień automobilowy“.

Przewidziany jest przede wszystkim wielki konkurs elegancji samochodów, ponadto konkurs zręczności i zawody o drugie mistrzostwo automobilowe Francji.

Do konkursu elegancji staną automobile kierowane przez panie w dwóch kategoriach: 1) samochody turystyczne oraz 2) sportowe i wyścigowe. Ponadto w każdej kategorii dokonany będzie dalszy podział na klasy w zależności od siły motoru.

Zawody o mistrzostwo odbędą się na dystansie 50 klm. Dla wyrównania szans poszczególnych maszyn stosowany będzie handicap.

Na samochodach, biorących udział w konkursie, mogą znajdować się jako pasażerowie — tylko osoby plei pięknej.

W dniu 17 ub. m. odbyło się otwarcie przystani Wojskowego Klubu Wioślarskiego w Warszawie. Akt otwarcia odbył się, jak zwykle, bardzo uroczyście.

Z przyjemnością mogliśmy skonstatować, że sekcja pań w klubie tym stale się powiększa i bierze coraz czynniejszy udział w życiu sportowym klubu.

Sport amerykański żyje pod znakiem rekordów. Gwoli uzyskania tytułu rekordzisty ustanawia się szereg dowolnie obmyślonych konkurencyj nierzadko z ideą sportu niewiele mających wspólnego, a często króć urągających zasadom dbałości o zdrowie fizyczne.

Niewątpliwie jedynym wytłumaczeniem owych rekordów jest nadmierna ambicja indywidualna poszczególnych sportowców. Ta ambicja jedynie tłumaczy może nowoustanowiony rekord pływacki „na wytrzymałość”. Pływaczka amerykańska, Lattée Moore Shommell pływała w basenie w Miami bez przerwy 32 godziny. Dawny rekord w tej „specjalności” wynosił 31 godzin, należał do Angielki Johnston i ustanowiony był już w roku 1880.

Aparat, na którym leciała do Europy Ruth Elder.

TENNIS

W odbywającym się w Krakowie międzynarodowym turnieju tenisowym w grze pojedynczej pań odbył się szereg niezmiernie interesujących gier.

W półfinałach Dubieńska pokonała Jędrzejewską 8:6; 8:6;; zaś Neppach (Niemcy) — Baumgarten (Węgry) 6:2; 6:1. W finale po zaciętej walce Neppach zwyciężyła p. Dubieńską w stosunku 6:1; 1:6; 6:3.

Dubieńska znajduje się obecnie w doskonałej formie, czego dowodem jest fakt zdobycia przez nią jednego seta na znakomitej tenisistce niemieckiej.

Turniej tenisowy o mistrzostwo Poznania, odbyty w dniach 21 — 24 ub. m., zgromadził szereg pierwszorzędnych raket damskich w Polsce oraz doskonałą p. Fridetzky z Opawy.

Po zaciętych walkach w pierwszych rundach zwycięstwo w półfinałach zdobyły: Dubieńska, bijąc Warmińską w dwóch setach 6:1 i 6:1 oraz Fridetzky nad Eckstein 6:0; 6:2.

Mecz finałowy — Dubieńska — Fridetzky przyniósł niespodziewanie dość sensacyjne zwycięstwo Polce, która lekko uporała się z przeciwniczką w dwóch setach: 6:3; 6:0.

W nadmorskiej miejscowości holenderskiej Scheveningen, odbył się międzynarodowy turniej tenisowy z udziałem najlepszych raket świata.

W grze pojedynczej pań zwyciężyła czołowa tenisistka Holandji, zarazem jedna z najlepszych w Europie, Bouman, bijąc Niemkę Aussem w trzech setach: 2:6; 6:4; 6:2.

W Wimbledon odbył się mecz międzypaństwowy pomiędzy tenisistkami Angli i Stanów Zjednoczonych. Wbrew oczekiwaniom — wygrały Angielki w stosunku 4:1.

Jedyne zwycięstwo wywalczyła dla Ameryki słynna Helena Wills, bijąc Bennett w stosunku 6:3; 6:2. Pozostałe spotkania wygrały Angielki, a mianowicie: Watson — Mallory 2:6; 6:1;; 6:2. W grze podwójnej: Bennet — Wattson pobiły Wills — Mallory 6:2; 6:1.

NOWE REKORDY

Z myślą o igrzyskach olimpijskich wre praca wśród sportowców całego świata. Myśl o zdobyciu sukcesów w walce z najlepszymi zawodnikami świata dodaje bodźca do wytrwałej pracy. Nie też dziwnego, że organizowane obecnie w całym świecie przedolimpijskie zawody eliminacyjne przynoszą znaczne poprawienie dotychczasowych wyników, a nierzadko nowe rekordy.

Wyjątkowo intensywna praca odbywa się w kołbiących środowiskach lekkoatletycznych. Wciąż przychoǳą wieści ze świata o nowych rekordach. W dniach ostatnich padły trzy nowe rekordy światowe, a mianowicie: w skoku wdał niezrównana Japonka, Hitomi, bije dawny rekord świata wynikiem 5 mtr. 69 cmt., w skoku wzwyż — jej rodaczka, Chilart, osiąga nowy rekord — 1 mtr. 60 cm., oraz Niemka Holstein jest autorką nowego rekordu światowego w rzucie kulą z wynikiem 11 mtr. 85 cm.

Nowy rekord światowy w biegu na 100 mtr. ustanowiła Niemka, p. Junkers, wynikiem 12,1 sek.

Również na 800 mtr padł rekord. Ustanowiła go Szwajcarka, Gentzel, czasem 2 m. 20,4 sek.

W oszczepie dowolną ręką nowy rekord światowy ustanowiła Niemka, Hargus, wynikiem 38 m. 36 cm.

Hitomi skokiem wdał długości 598 cm. pobiła swój własny, niedawno ustanowiony rekord światowy.

WIOŚLARSTWO

W dniu 10 czerwca odbyły się w Bydgoszczy eliminacyjne olimpijskie rekordy wioślarskie, w ramach których rozegrany został bieg pań na czwórkach półwyścigowych. Na starcie stanęły 2 osady: AZS-u Warszawa i Bydgoskiego Klubu Wioślarek. Wygrały akademiczki o jedną długość łodzi.

Obie osady złożone były z nowiejuszek.

W dniu 24 czerwca odbyły się pierwsze regaty na Wiśle w Warszawie, organizowane przez Międzyklubową Komisję Regatową. Organizacja bardzo sprawna, biegi ciekawe, walka — dzięki wyrównanej klasie startujących osad — emocjonująca.

W ramach regat odbył się jeden bieg pań na półwyścigowych czwórkach cedrowych. Do biegu stanęły aż cztery osady, po dwie z Warszawskiego Klubu Wioślarek i Akademickiego Związku Sportowego. W przedbiegach osada Warsz. Klubu Wioślarek pod sterem J. Grabickiej zwyciężyła lekko osadę akademiczek pod sterem Gozdziałkowskiej, oraz druga osada Klubu Wioślarek pod sterem H. Koźuchowskiej zajęła pierwsze miejsce skutkiem dyskwalifikacji akademiczek.

W finale spotkały się dwie osady Warsz. Klubu Wioślarek, przytem osada pod sterem Grabickiej o dwie klasy lepsza od przeciwniczek bez trudu zdystansowała osadę Koźuchowskiej.

Skład zwycięskiej osady: Z. Czaplicka, J. Jamnicka, M. Gaszczyńska i J. Architówna.

ŁUCZNICTWO

W Warszawie odbyły się dn. 26 czerwca zawody łucznicze, w których pierwsze miejsce zajęła Angielówna (Pruszków) 41 pkt., 2) Józkiewiczówna — 38 pkt., 3) Morawska 26 pkt.

PŁYWANIE

OKRĘGOWE MISTRZOSTWA W WARSZAWIE

Tegoroczne okręgowe mistrzostwa pływackie dały dowód, że sport ten w stolicy tak zaniedbany dotąd przez kobiety, rozwija się coraz pomyślniej, że zarówno wynikami, jak i liczbą zawodniczek Warszawa zaczyna wysuwać się na pierwsze miejsce w Polsce.

Zasługę tu ponosi w danym wypadku prawie wyłącznie AZS., gdyż jedynie jego zawodniczki startowały. W szeregach tego klubu znalazła się ostatnio i znana wieloletnia mistrzyni Polski p. Tratowa, której wytrwała praca dała znowu ładne rezultaty.

1-szy dzień zawodów.

400 m. st. dow. Startują trzy zawodniczki AZS. Jedna rutynowana, o słabej technice Tratowa, druga Iżycka, świetna w sprincie, debiutująca na dystansach średnich, i trzecia początkująca Tacikowska. Przychoǳą też do mety w tej kolejności. Tratowa, dzięki dobrej kondycji fizycznej i opanowaniu nawrotów, które na 25-cio metrowym basenie grają wielką rolę, poprawia się w stosunku do roku zeszłego o 41 sek., i bije dość znacznie, bo o 8 sek. rekord polski Kajzerówny, uzyskany stylem klasycznym. Iżycka, jako druga ma 8:19,4.

Sztafeta 5 x 50 m. W AZS-ie rusza pierwsza Tratowa, płynąc 50 m. w dobrym czasie 45 sek. następnie idą nieco słabsze Tacikowska i Kowalewska, z kolei przychoǳi Liebhardówna, płynąca bardzo ładnym crawllem, i kończy prawdziwie sprinterskim stylem Iżycka. Czas

ogólny 4:09,8, rekord polski Giszowca pobity o 8,2 sek.

Drugi dzień zawodów, niedziela, 1 lipca.

100 m. st. dow. Iżycka (AZS) i tym razem nie bierze odpowiedniego tempa od początku. Mimo to poprawia o ułamek sekundy swój rekord polski, uzyskując 1:37,8. 2. Tratowa (AZS.) 1:41,8. 3. Będkowska (Warsz. Klub Wioślarek). Zawodniczka ta ma duże zdolności, ale technikę prymitywną, a trening — żaden.

200 m. st. klas. Wygrywa obiecująca Tacikowska, bez wysiłku, uzyskując czas 4:27,2, a więc gorzej od minimum mistrzowskiego. 2. Kabanikówna (Wioślarki), 4:55.

W sztafecie 4 x 100 m. AZS zrobił nową niespodziankę. Udało mu się bowiem pobić nie tylko polski rekord klubowy Giszowca, ale nawet wynik naszej reprezentacji, uzyskany w zeszłym roku na mistrzostwach słowiańskich w Belgradzie. Czas — 7:22, lepszy o 9 sek. od rekordu reprezentacji.

Poza mistrzostwami Tratowa „dla treningu“ zrobiła próbę pobicia rekordu na 300 m. Czas jej, osiągnięty walkowerem i bez większego wysiłku, wynosi 5:46,2, lepszy jest o 19 sek. od ustanowionego rekordu Kajzerówny.

ZAWODY SELEKCYJNE W KRAKOWIE

W dn. 24 czerwca Polski Związek Pływacki, starając się o jak najlepsze przygotowanie naszej reprezentacji na Mistrzostwa Słowiańskie w Pradze, urządził drugie z kolei zawody międzyklubowe o charakterze selekcyjnym, z udziałem sprowadzonych przez Związek najlepszych zawodników i zawodniczek z całej Polski.

Największą niespodzianką zawodów była p. Nowakówna. Zawodniczka ta uważana za najpoważniejszą kandydatkę do Mistrzostwa Polski w r. 1925, następnie stała zawodziłą, regularnie uzyskując w zawodach czasy od 10 do 30 sekund gorsze niż na treningach, i to na dystansie 100 m. Po fatalnym jej wyniku na Mistrzostwach Słowiańskich w Belgradzie, gdzie płynęła w sztafecie, przestano na nią liczyć i nawet nie weszła do grupy treningowej w Katowicach. Teraz zrehabilitowała się na całej linii, okazując się zawodniczką pierwszorzędną.

Przebieg zawodów był następujący:

100 m. st. dowolny. Startuje 5 zawodniczek. Trzy najlepsze z nich dają pogładową lekcję taktyki: Schönfeldówna rusza w morderczym tempie, prowadzi kilkoma metrami awansu na nawrocie, by potem dać się wyminąć dwóm zawodniczkom. Rekordzistka Polski Iżycka oszczędza się i płynie za wolno, początkowo nawet ostatnia, także mimo świetnego finiszu nie może dojść swych współzawodniczek, nie wyczerpawszy swych zasobów, i wreszcie Nowakówna płynie idealnie równo i spokojnie i pewnie wygrywa. Wynik: 1. Nowakówna Krystyna, AZS. Kraków, 1:39,4, 2. Iżycka, AZS. Warsz., 1:41,2, 3. Schönfeldówna, Makkabi, Krak. o metr.

200 m. st. klas. odbywa się według utartego od wielu lat szablonu: prowadzi od startu do mety Kajzerówna z Giszowca za nią w nieznacznej odległości jej koleżanka klubowa Fitzówna.

100 m. nawznak. Startuje Nowakówna swoim walkowerem. Płynie bardzo równo i spokojnie. Tak samo, jak na piersiach, tak samo i nawznak ma bardzo ładny styl — crawl, swobodny i technicznie czysty. Czas 1:46,7.

Zawody zakończyła próba Schönfeldówny pobicia rekordu Iżyckiej na 50 m., doskonale udana. Schönfeldówna jest typową sprinterką; jej styl niewykończony technicznie i bardzo nieekonomiczny nie pozwala na dłuższy wysiłek. Wynik — 41,2, sek., czyli o 1,4 sek. lepiej od rekordu ustanowionego przeciwieństwo w lepszych warunkach.

T. S.

NASZE OLIMPIJKI

Na zasadzie odbytych w dniu 1 b. m. lekko-atletycznych zawodów eliminacyjnych ustalony został skład naszej kobiecej reprezentacji olimpijskiej, do której ostatecznie wejdą pp.: Konopacka i Kobielska do rzutu dyskiem, Breuerówna do biegu na 100 mtr., oraz Tabacka i Kilośówna do biegu na 800 mtr.

MISTRZOSTWA HAZENY

Ostatnie rozgrywki były bardzo urozmaicone. Rekordowe ilości bramek, protesty, krwawe awantury wśród widzów, schodzenie drużyn z boiska przed końcem meczu; cieszyć się należy, że mistrzostwa już się ukończyły, bo gdyby tak dalej poszło — hazena mająca wykluczać brutalność z gry, zamieniłaby się w obecnych warunkach w rodzaj męskiego rugby.

Wyniki ostatnich meczów były następujące:

FIWF. — Makkabi — 22:4 — kompletny pogrom niebieskich. Takiej ilości bramek zdobytych nie było dotychczas w rozgrywkach.

Grażyna — AZS — 3:2 mecz przerwany przez akademicki na 2 minuty przed końcem gry; przyczyną takiego postępowania było zachowanie się sędziego p. Z. Orłowicza.

Polonja — Makkabi — 5:3 po dogrywce. Znaczna przewaga dobrej technicznie lecz jak zwykle powolnej Polonji.

AZS — Sokół — 9:0 — obie drużyny w niepełnym składzie po 6 zawodniczek.

Warszawianka — Sokół — 9:0 — W Warszawie tempo nadawała Rokoszanka. Sokół w dalszym ciągu słaby.

Polonja — Strzelec — 4:1 — dziwnie mała przewaga Polonji nad jedną ze słabszych drużyn w mistrzostwach.

Makkabi — Warszawianka 3:2. Gra brutalna i ostra zwłaszcza ze strony Makkabi, która miała ciągłą przewagę, Warszawianka złożyła protest ze względu na niejednorodność.

Sokół — Strzelec — 8:2. Znaczna przewaga Sokoła.

Mistrzostwa hazeny i turniej Stadjonu skończyły się zwycięstwem PIWF, który nie przegrał ani jednej gry w całym turnieju.

Jest to drużyna silna i twarda, atak ma doskonały. Hulanicka w bramce jest bezkonkurencyjna. Pomoc i obrona nie wiele ustępują.

Na II miejsce wyszła Polonja, — 14 pkt. Jest to drużyna technicznie opanowana, o dużej rutynie, jednak powolna i nie wytrzymująca szybkiego tempa. AZS i Grażyna są od niej znacznie lepsze.

Na III miejscu stoi AZS — 13 pkt., który jest drużyną nadzwyczaj szybką, przebojową, ale posiadającą zbyt mało treningu.

Skra i Grażyna muszą grać ze sobą jeszcze raz o IV miejsce ze względu na jednakową ilość punktów. Grażyna zdaje się być drużyną ogólnie lepszą, cała drużyna jest twarda, szybka, zgrana ze sobą i b. ambitna.

Warszawianka jest słabszą narazie od Makkabi; w drużynie jej wyróżnia się Gawska w bramce. Smutnym w tej drużynie jest brak dobrego ataku. Makkabi jest drużyna bardzo nierówna, grająca zazwyczaj ostro i bezwzględnie. Najlepszą jest Rittnerówna, jednak zbyt mało ruchliwa.

Sokół, Varsovia i Strzelec spadają do klasy B.

Organizacja mistrzostw nie była bez zarzutu. Zrobiono bardzo wiele, zapoczątkowano mistrzostwa, ale nie przeprowadzono ich należycie. Dotkliwie dawał się odczuć brak specjalnego boiska i odpowiednich sędziów. Ostatnio stale używane boisko małe w Agrykoli skutkiem nierówności mogło być przyczyną poważnych uszkodzeń. Sędziów wykwalifikowanych niestety niema.

Na przyszłość należy więc wystarać się o odpowiedni teren i przygotować bezstronnych i zdecydowanych sędziów. W przeciwnym razie będą ciągle spory i kwasy, hazena zaś zatraci swój właściwy charakter.

LEKKOATLETYKA

II ZAWODY ELIMINACYJNE.

W dniu 30 czerwca i 1 lipca odbyła się II eliminacja przedolimpijska. Był to wielki triumf zawodniczek, wśród których prym wiodły Górnoślazaczki. Na 5 konkurencjach kobiecych w 3-ch uzyskano minimum.

W I dniu zawodów w przedbiegu na 100 m. Breuerówna uzyskała 13 s., bijąc rekord polski o 0,2 sek. (minimum olimpijskie 13 s.); II była Woynarowska o 1½ m. w tyle przed Gędziorowską. Niespodzianką dla wszystkich był wynik Woynarowskiej, usuniętej poprzednio z grupy za słabe wyniki. Schabińska odpadła.

II przedbieg — 3 zawodniczki wszystkie weszły do finału. W finale Breuerówna wygrywa w 13,2 sek. przed Gędziorowską o ½ m., Hulanicą, Woynarowską, Grabicą i Kasprzekówną.

W rzucie dyskiem Konopacka osiągnęła 37,09, Kobielskiej zabrakło 24 cm do minimum. Poza konkursem miała jednak rzuty lepsze od oznaczonego minimum (34 m.).

W biegu na 800 metrów dzięki zaciętej walce między Tabacką i Kilosówną zostało uzyskane minimum 2:30 przez Tabacką; Kilosówna tuż za nią — 2:30,2.

Sztafeta 4 x 100 m. w składzie Gędziorowska, Hulanicą, Woynarowska, Breuerówna osiągnęła czas 53,2 sek. o 0,4 sek. gorszy od czasu uzyskanego na I eliminacji. Sztafeta niestety biegła walcowerem i zmiany były nieszczerogólne.

W skoku wzwyż Schabińska powtórzyła 140 cm., jednak próby uzyskania minimum 145 cm. zawiodły.

—o—

W Krakowie odbyły się kobiece zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo okręgu.

Nowe rekordy okręgowe ustanowiły: Freiwaldówna na 60 mtr. — 8,8", Milewska na 800 mtr. — 2,47, Jasna w dysku — 31 m. 23, Jasna w dysku oburącz — 53 m. 66, Jasna w kuli oburącz — 17 m. 52,.

Nowy rekord polski ustanowiła Lonka w rzucie oszczepem oburącz 49 m. 61.

Z innych wyników podajemy: Skok wzwyż—1 m. 27 Golkówna, skok wdal — Freiwaldówna 4,70, pchnięcie kulą — Jasna 8,85, 100 mtr. — Rakowska 14 sek., 200 mtr. — Tola 31,1, 80 mtr. z płotkami — Freiwaldówna 15,4", rzut oszczepem — Lonka 31,80, sztafeta 4 x 100 — Cracovia 58,2", 4 x 200 — Makkabi 2 m. 1,1 sek.

KONKURS NA WYTRWAŁOSC

W numerze niniejszym zamieszczamy drugą zagadkę z pięciu wyznaczonych na „konkurs wytrwałości“.

Odpowiedzi odsyłać należy pod adresem redakcji wraz z załączonym kuponem Nr. 2, do dnia 1 sierpnia b. r. Na kopercie należy napisać: „Konkurs wytrwałości“.

Na pierwsze zadanie otrzymaliśmy już kilkadziesiąt rozwiązań.

Redakcja „Startu“ wyznaczyła następujące nagrody:

I-sza — rakieta tenisowa,

II-ga — łuk,

III-cia — oszczep,

IV i V-ta — roczne prenumeraty „Startu“.

ZAGADKOWE AUTO.

ZADANIE Nr. 2.

Z podanych poniżej liter ułożyć w figurze umieszczonej w karoserji samochodu (w każdej kratce 1 literę), 11 wyrazów czytanych z góry na dół, tak, aby środkowe litery utworzyły nazwisko jednej z czołowych automobilistek polskich.

Litery:

14a; 2b; 1c; 2d; 5e; 2g; 2h; 5i; 1j; 6k; 5l; 3l; 5m; 3n; 2ń; 9o; 1ó; 1ö; 2p; 6r; 6s; 5t; 3u; 4w; 2z.

Znaczenie wyrazów (czytanych pionowo):

- 1) Twórca nowoczesnych igrzysk olimpijskich.
- 2) Polska automobilistka.
- 3) Łyżwiarka, zdobywczyni 3 miejsca na tegorocznej olimpiadzie w St. Moritz, (zawody w jeździe figurowej).
- 4) Polska automobilistka.
- 5) Sportsmenka polska olimpijska.
- 6) Łyżwiarka (światowej sławy).
- 7) Polska automobilistka.
- 8) Część samochodu.
- 9) Pływaczka amerykańska.
- 10) Miejsce V igrzysk olimpijskich.
- 11) Typ samochodu firmy „Tatra“.

Za trafne rozwiązanie zadania Nr. 2 przyznajemy 10 punktów.

Odpowiedzi bez kuponu rozpatrywane nie będą.

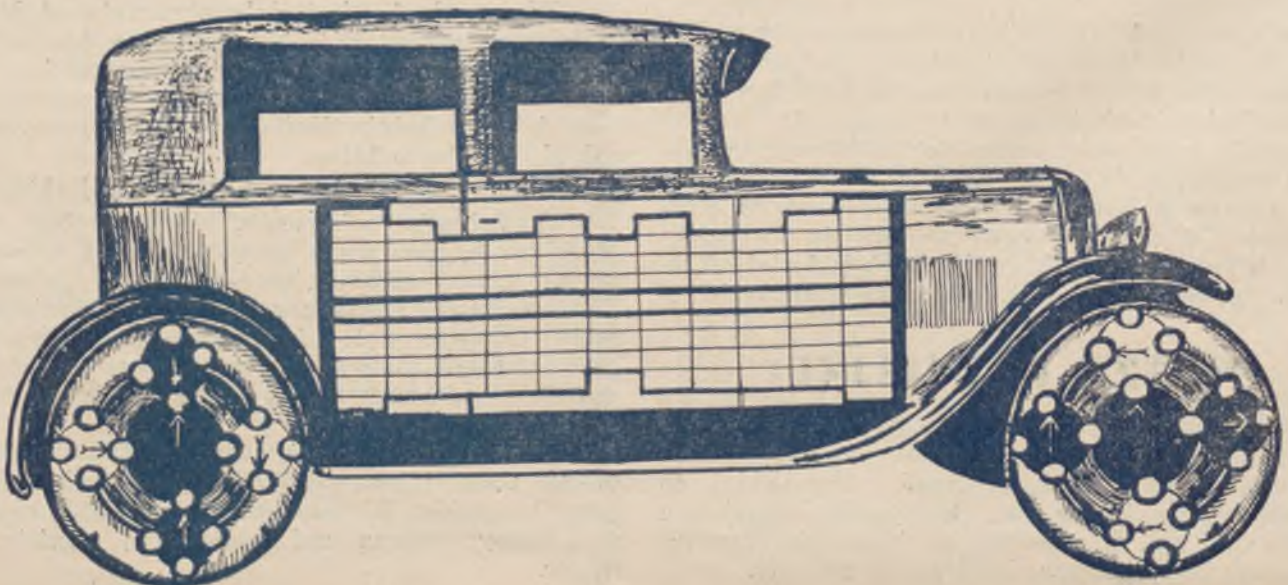
„KONKURS NA WYTRWAŁOŚĆ“

Kupon № 2

Zagadkowe auto

Imię i nazwisko .....

Adres .....

DO AMSTERDAMU

W związku z wycieczką organizowaną przez Polski Komitet Olimpijski do Amsterdamu na Igrzyska Olimpijskie, mające odbyć się w dniach od 28 lipca do 12 sierpnia, podajemy do wiadomości naszych czytelników co następuje:

1. W wycieczce mogą wziąć udział wszyscy, czynnie pracujący na polu sportowym.

2. Komitet Olimpijski wszystkim uczestnikom wycieczki wyrabia indywidualne paszporty ulgowe, koszt których wynosi 85 złotych, łącznie z wizami niemiecką i holenderską;

3. Komitet Olimpijski ułatwi uczestnikom wycieczki zamówienie pokoi w Amsterdamie, cena których wynosi 5 florenów od osoby za jedną dobę łącznie z pierwszym śniadaniem. Osoby reflektujące na zamówienie pokoju winny przesłać Komitetowi zgłoszenie z oznaczeniem czasu swego pobytu w Amsterdamie, załączając 5 florenów tytułem zadatku, jako opłatę za pierwszą dobę;

4. uczestnicy wycieczki, którzy będą chcieli jechać indywidualnie, nie mogą korzystać z żadnych zniżek kolejowych;

5. dla osób, które odbędą podróż grupami Komitet uzyskał znaczne ulgi: w kraju 33%, w Niemczech i Holandji do 40% zależnie od liczebności grupy. Przy zastosowaniu zniżek tych koszt podróży w obie strony II klasą wyniesie około 200 złotych, III klasą około 140 zł. Możliwym jest dalsze obniżenie kosztów podróży.

Osoby, reflektujące na wyjazd w grupach, winny zgłosić przybliżony termin wyjazdu. Dla orientacji komunikujemy, że Komitet projektuje wyjazd grup w dniach 25, 26 i ew. 27 lipca. Przewidziany jest jednodniowy pobyt w Berlinie. Powrót odbędzie się również w grupach, które na miejscu dowolnie będą mogły układać sobie czas powrotu;

6. W Amsterdamie utworzył się Polsko - Amerykański Komitet przyjęcia wycieczki, który zorganizuje szereg wycieczek po Holandji. Koszt wycieczek tych będzie pokryty częściowo przez Komitet przy zastosowaniu jak najdalej idących ulg.

Osoby, pragnące wziąć udział w wycieczce, winny niezwłocznie zgłosić się wraz z paszportami (osoby zamiejscowe winny paszporty te nadesłać wraz z szczegółowymi danymi co do wyjazdu) do biura Komitetu Warszawa, Wiejska 11.

Z ŻYCIA KLUBÓW

KLUB SPORTOWY RODZINY WOJSKOWEJ.

Dnia 8 czerwca został założony z dawnej Sekcji Sportowej (Rodziny Wojskowej) Klub Sportowy Rodziny Wojskowej, jako samodzielna organizacja.

Zadaniem Klubu jest praca nad wychowaniem fizycznym dzieci i młodzieży oraz wyrobienie sportowe i wychowanie fizyczne członkiń Klubu.

Klub Sportowy Rodziny Wojskowej obejmuje swą pracą również i ośrodki prowincjonalne, z którymi kontakt podtrzymywać będzie przez objazdy instruktorskie.

Członkami Klubu mogą być tylko członkinie zwyczajne i nadzwyczajne Stowarzyszenia „Rodzina Wojskowa“.

Sekretariat Klubu mieści się w Inspektorjacie (wejście od Al. Szucha).

Na Przewodniczącą Klubu wybrano p. Miedzińską; do Prezydium Zarządu wchodzi: P.P. Zandbangowa, Szydłowska, Zapolska, Krejserówna i Czerwińska.

Klub zmanifestował swoje powstanie raidem konnym do Garwolina.

Poza tem Klub Sportowy R. W. rozpoczął pod kierownictwem fachowych instruktorów kursy poszczególnych sportów.

Ćwiczenia pływackie i wioślarskie odbywać się będą na terenie Wojskowego Klubu Wioślarskiego za opłatą 10 zł. miesięcznie. Informacje i zapisy w Sekretarjacie R. W. i u p. Miedzińskiej (ul. Natolińska 4 — tel. 110-75 do 10 rano).

Gimnastyka i gry ruchowe we wtorki i czwartki w Oficerskiej Szkole Sanitarnej. Zapisy — u p. Münnichowej (tel. 153-09 od g. 3 — 4.)

Kurs łucznictwa — w strzelnicy przy ul. Zieleńckiej.

Tennis — Do dyspozycji członkiń Klubu kort tenisowy w Łazienkach przy pałacu myśliwskim od g. 10 — 12. opłata 8 zł. miesięcznie. Informacje i zapisy na tenis i łucznictwo u p. Zapolskiej (tel. 98-34 od g. 8 — 10 rano).

Korzystanie z udogodnień Klubu możliwe jest tylko za okazaniem legitymacji członkowskiej. Zapisy w sekretarjacie R. W. w gmachu Inspektoratu (wejście od Al Szucha).

Uroczysty akt poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę Instytutu Wych. Fiz. na Bielanach.

„RHÖNRAD”

Rhönrad—koło Rhönu—nazwę swą otrzymało od nazwy miejscowości, w której zostało wynalezione, t. j. od pasma gór na granicy Hesji i Bawarii, znanych jako „Rhöngebirge”.

Jest to przyrząd gimnastyczny, który zastosować się daje zarówno w halach, jak też pod gołym niebem.

Rhönrad posiada bardzo solidną budowę i jest prawie niezniszczalny.

Ćwiczenia są wykonywane pojedynczo lub w kilka osób. Głównymi typami ćwiczeń są:

1. Pęd naprzód i wtył, urozmaicany przez odrywanie jednej ręki lub jednej nogi podczas pędu lub przez zmianę chwytów.

2. Kolysanie się coraz silniejsze, aż do stania na głowie.

3. Trzecią grupę stanowią ćwiczenia, wykonywane w obrębie koła, podczas gdy pozostaje ono na jednym i tym samym miejscu. Ćwiczenia te są łatwe do wykonania, jeżeli koło przytrzymywane jest przez kogoś innego, natomiast nader trudne i wymagające wielkiej zręczności, jeżeli wykonywane jest bez pomocy.

4. Posuwanie się na czworakach naprzód w obrębie koła sprawia, że koło toczy się wtył.

Rhönrad był już wielokrotnie demonstrowany w Niemczech szerszej publiczności z wielkim powodzeniem. Popularności jego sprzyja szczególnie to, że przyrząd posiada w sobie coś z zabawki.

E. Dz.

„Rhönrad”.

FUNDUSZ OLIMPIJSKI

Zgodnie z zapowiedzią redakcji „Startu”, zamieszczoną w Nr. 11 pisma naszego, w numerze niniejszym zamykamy zbiórkę na kobiecej fundusz olimpijski.

Ze składek nadesłanych przez Czytelniczki nasze powstała kwota 689 zł. 30 gr., które w dniu dzisiejszym przekazujemy do dyspozycji Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

STADJON

Królewska 31.

Telefon 155-81.

Siatki do piłki i do tennisa

poleca hurtowo i detalicznie
wytwórnia

P.F. „LINKA”

Marszałkowska 135, tel 126-28

CENY OGŁOSZEŃ:

Jednorazowo: $\frac{1}{4}$ kolumny — zł. 200; $\frac{1}{2}$ kol. — zł. 100; $\frac{3}{4}$ kol. — zł. 60; $\frac{1}{8}$ kol. zł. 35; $\frac{1}{16}$ kol. — zł. 20. || Przy ogłoszeniach wielokrotnych (poczynając od 6-ciokrotnego) — ceny ogłoszeń o 20% niższe.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Górnośląska Nr. 20 m. 7. Tel. 401-24. Konto P. K. O. 14558.

Redaktorka „Startu” przyjmuje interesantów w poniedziałki i czwartki w godzinach od 12—2 po południu.

Cena prenumeraty: w Warszawie (z odniesieniem do domu) i na prowincji (z przesyłką pocztową) miesięcznie 1 złoty, — kwartalnie 2 zł. 70 gr. Zagranicą: w Austrii, Czechosłowacji i Węgrzech — jak w obrocie wewnętrznym; w innych krajach — miesięcznie 1 złoty 25 gr., — kwartalnie 3 złote 50 gr.